

Bijlage A

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De OZB-verordening is bij alle deelnemers redelijk uniform en overeenkomstig het VNG-model. De heffingsmaatstaf (grondslag) is in principe de WOZ-waarde, die in de wet is vastgelegd.

Op het onderdeel facultatieve 'Vrijstellingen' bestaan er enkele afwijkingen. Niet alle deelnemers hebben onroerende zaken die bestemd zijn en worden gebruikt voor de publieke dienst vrijgesteld. Een tweetal deelnemers heeft in afwijking van het model een extra vrijstelling voor volkstuincomplexen in de verordening opgenomen.

Op het gebied van 'kwijschelding' bestaat er echter ook geen eenduidigheid. Bij een vijftal deelnemers wordt géén kwijschelding voor de OZB-aanslag verleend.

Deelnemer	Vrijstelling gebouwen publieke dienst	Extra vrijstelling 'volkstuincomplex'	Geen kwijschelding mogelijk voor OZB
Bergen op Zoom			
Breda			x
Dongen	X	x	
Etten-Leur			x
Halderberge	X		
Moerdijk	X	x	
Oosterhout	X		
Roosendaal	X		x
Rucphen	X		
Woensdrecht			x
Zundert			x

Het verder harmoniseren van de facultatieve vrijstellingen verdient aanbeveling, niet alleen omdat er dan eenduidigheid ontstaat, maar zeker ook gelet op het uitgangspunt van een transparante heffing en rechtvaardige lastenverdeling. Het maakt bovendien de uitvoering eenvoudiger.

Kwijschelding

De mogelijkheid om voor een bepaalde belasting in aanmerking te komen voor kwijschelding is niet bij alle deelnemers gelijk. Dit geldt niet voor de vastgestelde kwijscheldingsregelingen zelf; die is overal uniform. In het voorbeeld van de OZB zijn er dus deelnemers die voor deze belasting wél en die géén of maar gedeeltelijk kwijschelding verlenen.

In het beste scenario zou ook dit bij alle deelnemers uniform kunnen zijn. Omdat echter het vaststellen van kwijscheldingsbeleid vaak onderdeel is van gemeentelijk minimebeleid blijft dit onderwerp in het vervolg van dit document buiten beschouwing. Het is niet aan de BWB om daarover een oordeel te geven. In dit overzicht zijn uitsluitend de verschillen inzichtelijk gemaakt.

Efficiency-vrijstelling

Het VNG-model voorziet verder in de mogelijkheid om voor onroerende zaken met een heffingsmaatstaf beneden (maximaal) € 12.000 geen OZB-belasting te heffen. Deze bepaling zou uit doelmatigheidsoverwegingen in OZB-verordening kunnen worden opgenomen. Nu staat in de verordening dat belastingbedragen tot € 5,00 niet worden geheven. Het effect is nagenoeg hetzelfde.

Het opnemen van een dergelijke bepaling levert bij de uitvoering van de WOZ géén werkbesparing op. De registratie van de WOZ dient namelijk -behoudens de wettelijk uitgezonderde objecten- volledig te zijn en om de ondergrens van de OZB-heffingsmaatstaf te toetsen zal voor elk WOZ-object een waarde worden bepaald.

Bovendien levert deze bepaling bij de aanslagoplegging ook geen voordeel op, omdat aanslagregels met een laag bedrag meeliften op de gecombineerde aanslag gemeentelijke- en waterschapsbelastingen.

Afvalstoffenheffing

Deelnemer	Inschrijving Brp (één- of meerpersoons-tariefstelling)	Diftar-systeem Vast bedrag	Tarief per aantal ledigingen/ inworpen	Vrijstelling	Kwijtschelding
Bergen op Zoom		x	x	X	maximum
Breda	x				x
Dongen	x				x
Etten-Leur		x	x	X	x
Halderberge		x	x	X	maximum
Moerdijk	x				x
Oosterhout		x	x	X	maximum
Roosendaal		x	x	X	maximum
Rucphen		x	x		maximum
Woensdrecht		x	x	X	maximum
Zundert	x				x

Brp = Basisregistratie personen

De meeste deelnemers hanteren een Diftar-systeem met een vast bedrag per perceel en een tarief per lediging van de restafval- en GFT-container. Een viertal deelnemers heeft een éénpersoons- of meerpersoonstarief. De inschrijving in de Basisregistratie personen is hiervoor leidend.

Binnen de bestaande Diftar-systemen varieert de hoogte van het vaste tarief, ook als de inzameling van het huishoudelijk afval in regionaal verband bij dezelfde inzamelaar (bijv. SAVER) is ondergebracht.

De vrijstellingsbepalingen zijn niet uniform en kwijtschelding is bij Diftar-gemeenten veelal gekoppeld aan een maximum aantal containerledigingen. De bij de verschillende deelnemers in de verordening opgenomen vrijstelling heeft een relatie met DIFTAR en betreft een beperkte vrijstelling voor het aanbieden van extra afvalstoffen met een medische verklaring van huisarts of specialist. In de gemeente Rucphen is een aantal jaren geleden onderzoek verricht naar het aanbiedingsgedrag van deze categorie belastingplichtigen. Dit onderzoek wees toen uit dat het aantal ledigingen van de restafvalcontainer niet/nauwelijks afweek van het gemiddeld aantal ledigingen van de overige huishoudens. Om die reden is de betreffende vrijstelling in Rucphen komen te vervallen.

DIFTAR maakt de uitvoering van de afvalstoffenheffing complex en foutgevoelig. Afrekenen op basis van aantal containerledigingen werkt ontwijkgedrag in de hand. Dit blijkt uit een toenemend aantal adressen waar op jaarbasis geen enkele lediging wordt geregistreerd. Het systeem is foutgevoelig omdat er bij het registreren, uitwisselen en inlezen van de ledigingen veel mis kan gaan.

Een 'harde' heffingsgrondslag (gegevens uit basisregistratie) zou de voorkeur kunnen hebben boven een grondslag die de schijnbare verfijning van het principe 'de vervuiler betaalt' in zich heeft.

Rioolheffing

Deelnemer	Differentiatie woning/niet-woning	Vast bedrag	Water-verbruik	Eigenaren/gebruikers heffing	Vrijstelling	Kwijtschelding
Bergen op Zoom	x	x	x>1000m3	G	geen	woningtarief
Breda		x	x>1000m3	G	geen	perceel
Dongen	x	x	x>500m3	G	geen	woningtarief
Etten-Leur	x	x	x>500m3	G	geen	woningtarief
Halderberge	x	xx	x>500m3	G	geen	woningtarief
Moerdijk	x	xx	beh.gebied Zeehaven..	G	geen	beh.gebied Moerdijk
Oosterhout	x	x	x>500m3	G	geen	woningtarief
Roosendaal	x	x	x>500m3	G	geen	woningtarief
Rucphen	x	xxx		E	geen	woningtarief
Woensdrecht	x	xx	x>500m3	G	geen	woningtarief
Zundert	x	x	x>500m3	E/G	geen	woningtarief

xx= hoogte vast bedrag afhankelijk van aantal personen ingeschreven in de Brp

xxx= vast bedrag voor woningen en bij niet-woningen is tarief een % van de WOZ-waarde

Alle deelnemers hanteren een vast bedrag bij de rioolheffing van gebruikers. Alleen Rucphen heft van de eigenaar; Zundert deels van de eigenaar en de gebruiker. Enkele deelnemers (xx) stellen de hoogte van dit vaste bedrag afhankelijk van het aantal personen dat is ingeschreven in de Basisregistratie personen (Brp). Hierdoor wordt de rioolheffing vergelijkbaar met de zuiveringsheffing van het waterschap (1, of 3 VE).

Behalve Breda kennen alle deelnemers een tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen. Rucphen heeft een geheel afwijkende regeling omdat hier voor niet-woningen de heffing wordt berekend op basis van een percentage van de WOZ-waarde.

Over het algemeen geldt voor woningen het vaste tarief. Behalve als sprake is van een uitzonderlijk hoog waterverbruik. Bij een waterverbruik (red. afvoer=afname in de laatste verbruiksperiode) boven 500 of 1000 m3 ontvangt de gebruiker van het object een extra aanslag rioolheffing. Dit zijn voornamelijk gebruikersaanslagen voor bedrijven.

Toepassing van het waterverbruik als heffingsgrondslag bij de rioolheffing is foutgevoelig en soms discutabel. Vooral bij agrarische bedrijven (veeteelt) is het zeer aannemelijk dat het waterverbruik niet gelijk is aan de hoeveel water die op riolering wordt geloosd. Het vaststellen van een correcte heffingsmaatstaf is bij dergelijke bedrijven een lastige en vaak arbeidsintensieve aangelegenheid.

Aansluiting met tariefstelling voor woningen op de inschrijving in de Brp zou de heffing een stuk eenvoudiger maken. Het gebruik van water neemt toe naarmate de omvang van een huishouden groter is en dus past dit uitgangspunt bij het principe 'de vervuiler betaalt'.

De uitvoering van de rioolheffing van Moerdijk is extra lastig vanwege een aparte constructie in de tarieventabel. Bij de beoordeling van de tariefdifferentiatie in de categorie niet-woningen (in bijzonder 2.2.1. onderscheid vloeroppervlakte tot/met 100 m2 en meer dan 100m2) is aanvullende informatie nodig over de vloeroppervlakte van een object. Dit gegeven is binnen de BWB standaard niet beschikbaar. In dit geval is een afzonderlijke berekening noodzakelijk om het juiste tarief in rekening te kunnen brengen. Dit is niet efficiënt.

Hondenbelasting

Deelnemer	Tariefstructuur per hond	Kenneltarief	Vrijstellingen	Kwijtschelding
Bergen op Zoom	1, 2 en 3 ^e e.v.	x	niet uniform	volledig

Breda (2019)	1, 2 ^e e.v.	X	niet uniform	1 ^e hond
Dongen	1, 2 ^e e.v.	x	niet uniform	maximum
Etten-Leur	1, 2 ^e e.v.	x	niet uniform	geen
Oosterhout	1, 2 ^e e.v.	x	niet uniform	maximum
Woensdrecht	1, 2 ^e e.v.	x	niet uniform	geen
Zundert	1 ^e e.v.	x	niet uniform	geen

Een aantal deelnemers heeft géén verordening hondenbelasting (Halderberge, Moerdijk, Roosendaal en Rucphen). Breda schaft waarschijnlijk deze belasting met ingang van 2020 af. Hondenbelasting is een bestemmingsheffing.

Bij de deelnemers die wel hondenbelasting heffen, is de tariefstructuur niet uniform en komen de vrijstellingsbepalingen niet overeen met het VNG-model. Er zijn aanvullende (facultatieve) vrijstellingen opgenomen maar die zijn helaas niet overal gelijk en ook niet gelijklopend. De bestaande verschillen tussen deelnemers maken de uitvoering van de hondenbelasting lastig en arbeidsintensief, en dus kostenverhogend.

Toeristenbelasting

Deelnemer	Heffingsgrondslag	Vrijstellingen	Kwijtschelding
Bergen op Zoom	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	niet uniform	Geen
Breda	→ te betalen vergoeding x % = tarief	uniform	Geen
Halderberge	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	uniform	Geen
Moerdijk	→ aantal overnachtingen + forfait obv apart tarief	uniform	Geen
Oosterhout	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	uniform	Geen
Roosendaal	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	uniform	geen
Rucphen	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	niet uniform	Geen
Woensdrecht	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	niet uniform	Geen
Zundert	aantal overnachting + forfait obv overnachtingen	uniform	Geen

Dongen en Etten-Leur heffen géén toeristenbelasting. Van de overige deelnemers hebben Breda en Moerdijk een afwijkende heffingsgrondslag. Bergen op Zoom, Rucphen en Woensdrecht hebben in vergelijking met het VNG-model ruimere vrijstellingsbepalingen, bijvoorbeeld voor jeugdgroepen, bijwonen educatieve bijeenkomsten of vakanties van gehandicapten personen.

Als hoofdregel geldt dat toeristenbelasting verschuldigd is voor het aantal overnachtingen in een belastingjaar. Als zonder extra inspanning het werkelijk aantal overnachtingen niet wordt of kan worden geregistreerd is een forfaitaire berekening mogelijk. Alleen op nadrukkelijk verzoek.

Een forfaitaire regeling gaat uit van een gemiddeld aantal overnachtingen per kampeermiddel en gemiddeld aantal personen per dag. Deze gemiddelden worden gebaseerd op minimaal 6 tellingen gelijktijdig verspreid over het jaar.

In de praktijk blijven echter deze jaarlijkse tellingen vaak achterwege en staan in de verordeningen de aantallen, zoals die zijn vastgesteld bij de invoering van de heffing. Uitvoering van deze tellingen is

binnen de gemeente moeilijk te organiseren en uitbesteden aan een gespecialiseerd bureau is een kostbare zaak.

Er zijn mogelijkheden om de verschillende heffingsgrondslagen en vrijstellingsbepalingen verder te harmoniseren. Daarbij kan aangesloten worden bij arbeidsextensieve werkwijzen die in andere regio's in Nederland in gebruik zijn.

Watertoeristenbelasting

Deelnemer	Heffingsgrondslag	Vrijstellingen	Kwijtschelding
Bergen op Zoom	per etmaal	niet uniform	geen
Halderberge	per etmaal + forfait	niet uniform	geen
Moerdijk	per etmaal	niet uniform	geen

Aleen Halderberge kent een grondslag 'per etmaal' plus een forfaitaire regeling. Voor de onderbouwing van dit forfait is de toelichting bij de toeristenbelasting van overeenkomstige toepassing. De opgenomen vrijstellingen zijn niet uniform.

Omdat slechts drie deelnemers deze belasting heffen, is er bij de uitvoering beperkt voordeel te behalen.

Forensenbelasting

Deelnemer	Heffingsgrondslag	Vrijstellingen	Kwijtschelding
Rucphen	WOZ+ geschaleerd tarief	uniform	geen
Woensdrecht	WOZ + % tarief (min-max)	uniform	geen
Zundert	vast bedrag	uniform	geen

Ook bij deze belasting bestaan er drie verschillende heffingsgrondslagen. Op de onderdelen 'vrijstellingen' en 'kwijtschelding' zijn de verordeningen uniform.

Omdat slechts drie deelnemers deze belasting heffen en het aantal aanslagregels minimaal is, zal naar verwachting ook hier beperkt voordeel zijn te behalen.

Precariobelastingen

Deelnemer	Heffingsgrondslag	Vrijstellingen	Kwijtschelding
Bergen op Zoom	per m2 (terras)	niet uniform	geen
Breda	per m1, m2 of m3 (diverse)	niet uniform	geen
Etten-Leur	per m1 of m2 (diverse)	niet uniform	geen
Oosterhout	per m2 (diverse)	niet uniform	geen
Roosendaal	per m1 of m2 (diverse)	niet uniform	geen

Bij bovenstaande deelnemers wordt voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeenteground precariobelasting geheven.

Er bestaan verschillende heffingsgrondslagen en meerdere belastbare feiten. In Bergen op Zoom worden uitsluitend terrassen belast (per vierkante meter). De vrijstellingen zijn niet uniform.

De uitvoering van deze belasting kan worden vereenvoudigd door het toepassen van uniforme heffingsgrondslagen, uniform vrijstellingsbepalingen, maar mogelijk ook door het verder beperken van de belastbare feiten.

Vanaf 1 juli 2017 mogen gemeenten geen precariobelasting meer heffen ter zake van infrastructuur, netten, gastransportnetten of werken die in de Drinkwaterwet, de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet of de Warmtewet voor de toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht worden beschouwd als openbare werken van algemeen nut (nutsnetwerken).

Voor gemeenten die op 10 februari 2016 in hun belastingverordening een tarief hadden voor deze nutsnetwerken geldt overgangsrecht. Deze gemeenten mogen nog tot 1 januari 2022 precariobelasting op die nutsnetwerken blijven heffen naar maximaal het tarief dat op 10 februari 2016 gold.

Reclamebelastingen

Deelnemer	Heffingsgrondslag	Vrijstellingen	Kwijtschelding
Bergen op Zoom	per vestiging tarief naar oppervlakte in m ² (geschaleerd)	facultatieven	geen
Breda -Binnenstad -Ulvenhout -Prinsenbeek	vast tarief per vestiging + tarief per € 1000 WOZ-waarde. Max.tarief	facultatieven uniform in alle verordeningen van Breda	geen
Moerdijk (in voorbereiding)			
Roosendaal -Binnenstad -Borchwerf I Majoppeveld	per vestiging tarief voor gebied A en B vast tarief per vestiging + tarief per € 1000 WOZ-waarde. Max.tarief Geen verschil.	facultatieven uniform in alle verordeningen van Roosendaal	geen

Het heffen van reclamebelasting is (zeer) arbeidsintensief. De perceptiekosten kunnen worden beperkt door de heffing te beperken tot een deel van de gemeente of tot bijvoorbeeld permanent aanwezige aankondigingen. Ook kan mogelijk een deel van de werkzaamheden worden gecombineerd met de werkzaamheden voor de precariobelasting (in de gemeente die heft).

Om de heffing uitvoerbaar te houden kunnen vrijstellingen worden opgenomen. Het VNG-model kent slechts twee vrijstellingen. In het belang van een doelmatige heffing staan in de bestaande verordeningen meerdere facultatieve vrijstellingen. Per afzonderlijke deelnemer zijn die redelijk uniform. Uit oogpunt van doelmatigheid kan ook een impliciete vrijstelling worden opgenomen door alleen instellingen en ondernemers in de heffing te betrekken. Hierdoor blijven natuurlijke personen die geen ondernemer zijn, en daardoor geen commercieel belang hebben bij een openbare aankondiging, buiten de heffing.

Er zijn verschillende heffingsgrondslagen bij de bestaande reclamebelastingen. Het VNG-model kent drie grondslagen (vast tarief, oppervlakte, opsomming). Bij een aantal verordeningen maakt de WOZ-waarde -in afwijking van het model- onderdeel uit van de heffingsgrondslag. Dit maakt de uitvoering extra lastig en bewerkelijk omdat de WOZ-waarde wordt vastgesteld met een voor bezwaar (én

beroep) vatbare beschikking. Vooral bij bedrijven en instellingen kan het in de praktijk lang duren voordat de WOZ-waarde onherroepelijk vast staat. (=risico voor beheerbaarheid van de heffing).

BIZ-heffingen

Deelnemer	Heffingsgrondslag	Tarief
Breda -Breda Oost 2017-2021 (vijf jaar) gebruikersheffing -Steenakker 2017-2021 (vijf jaar) gebruikersheffing -De Donk 2018-2022 (vijf jaar) eigenarenheffing gebruikersheffing -Wilhelminastraat 2018-2022 (vijf jaar) eigenarenheffing -Ginneken 2019-2023 (vijf jaar) gebruikersheffing -Haagdijk en Tolburgstraat 2019-2023 (vijf jaar) eigenarenheffing	WOZ-waarde tijdvak WOZ-waarde 2017	Geschaleerd progressief tarief % (geen min of max) Vast bedrag € 150 Vast bedrag € 500 Vast bedrag € 250 Vast bedrag € 500 Vast bedrag € 250
Oosterhout -Weststad 2017-2021 (vijf jaar) gebruikersheffing -Binnenstad 2018-2020 (drie jaar) eigenarenheffing gebruikersheffing	WOZ-waarde 2017 WOZ-waarde 2018	% min € 250 max € 1000 % min € 200 max € 500 % min € 50 max € 300

De bestaande BIZ-verordeningen kennen verschillende heffingsgrondslagen en tariefstructuren. Voor de heffingsgrondslagen is dit te verklaren met een ander jaartal van invoering. De keuze voor de diverse tarieven komt voort uit de gezamenlijke overleggen tussen gemeenten en betrokken ondernemersverenigingen.

Waterschapsheffingen

	Heffingsgrondslag		
Watersysteemheffing eigenaren woningen	WOZ-waarde		
Watersysteemheffing ingezetenen	Woonruimte		
Zuiveringsheffing woningen	Één-/meerpersoonshuishouden		
Watersysteemheffing eigenaren bedrijven	WOZ-waarde		
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid		

Zuiveringsheffing bedrijfsruimten	Vervuilingseenheid		